

מסורת הש"ס

6) פסחים 1: עקב פ"ו
7) כיצד ה' ניגון רש"י
8) (גמ' פ"ו, ד' ו')
9) (גמ' פ"ו, ד' ו')

הנהגות הגר"א

[א] נגד דמיון. ר"ב נישת
הנחיה שחמת ושמע
רבינו בנ"מ פ"ד ר"ס פ"ק
13: [ב] הוב"ד ד"ה דמיון
פ"ד פ"ק פ"ד פ"ד פ"ד
ד"ס דמיון:

לעני רש"י

אשכנזי
[א] אשכנזי
[ב] אשכנזי
[ג] אשכנזי
[ד] אשכנזי

מוסף רש"י

דשתיק. ליתוסתם הו"א
מן הכסף ונלפ"ו רש"י
ושבת סוף. ה' שבעה
תלמוד וכוונת ח. מעות
שנמצאו לפני סוחרי
בהמה לעולם מעשי.
רוב אכלו כשר בירושלים
כל ימות העולם משעת
מעשר שני. לפי שכל
היו מספקין לאכלו כל
מעות מעשר שני שלכן כרגל
ועומן אוחס' לפני העיר
בנות העולם וכן חולין
אוחס' בקדושתן ועיקר
אחילת מעות מעשר שנים
היו מביאין מהן. דקד"ל
במחנות (פ"ג). הלך לוקחין
מהן הכמות. דכל זמן
ש' ש' מות מעשר איש
חולין מעות חולין. ואפי"ן
דלית למירי שמה מיר
המירי נפלו ומעות חולין
הן. פסק אשכנזי לחומת
(פסחים 1). בהר הבית
חולין. ואפילו בשעת הרגל
ש' ש' מעות מעשר חולין
בירושלים מעות חולין.
לא מספקין לה כמנהגם,
דלוקחין כשר רובא דשפא
וחמירין לא האדינא נפול
אלא קודם הרגל (שם).
ובירושלים בשאר ימות
השנה חולין. דרוב מעות
העיר חולין. בשעת הרגל
הכל מעשר. דמפתח
טעמא. מה טעם בשעת
הרגל מעשר ולא חמירין
קודם הרגל נפול דלמחין
בנמלחין כהר הבית. הואיל
וש' ש' מעות מעשר חולין
להתכבד בכל יום. חמין
העיר. ואם נפול קודם
הרגל היו מחמירין בשעת
כיבוד. אבל הר הבית
מתוך שהוא משופע והרוב
אדם נכנס אליו ועד שאין
ואין עשי להתכבד. אלמא
כל דבר הקשה להתכבד
חמירין קמיה קמיה חולין
(שם).

אלו מציאות פרק שני בבא מציעא

כו.

עין משפט
גר מצוה

עבא מ"י פט"ו מהל'
גולה ואברהם ה' ו'
קמ"ט ע"ש עד טו"ט ח"מ
פ"ד ר"ס פ"ק א'
ע"ב ב"ב מ"י פ"ד ט'
טו"ט פ"ד ט'
ע"ד ד' מ"י פ"ד ט'
טו"ט פ"ד ט'
ע"ב ה' מ"י פ"ד מהל'
מעשר שני הלכה י'
ע"ד ר' מ"י פ"ד מהל'
גולה ואברהם ה' ו'
ועין מהל' גמ' ונ"מ
וכי"ר פ"ד ט' ע"ש פ"ד
טו"ט פ"ד ט' ר"ס פ"ק
ג'.

רבינו הגאון

הזהירה. דשתיק ט"י ע"ה
בהן סיג הרבה. כלומר
משום שרוב דם הנינים
בוה המקום לפיכך עלה
(בהן סיג). פ"ד קמ"ד י'
הסבין נקרא קמ"ד שני
רצויות שהכ"ס קדור
בהן. שהרצויות נקראות
שני: מהתיקון דקמ"ד פ"ג
בכותל חרש מחציו לחרץ
למצוא מחציו ולפנים
לכשל הבית הבית הרי
אילו שלו אוקמה רב
נחמן כשעשאו פונדק
ואפי"ן לא עשאו אלא
לשלישה ישראל הרי אלו
שלו מאי טעמא ההוא
דנפל מניה נתיאש. ואודא
רב נחמן לטעמיה דאמר
ראה סלע שנפל משמים

דשתיק. וא"ת ולקחי ליה חזירו לבעל הגל או לבעל הכותל
[ב] וי"ל דאין חזר קונה בדבר שיכול להיות שלא
ימלאנו לעולם כמו הכל שהוא מונע בעובדי הכותל וכן מוכח לקמן
(עמוד ג) דמנן מלא בחנות וכשולחנות הרי אלו שלו ואין חזירו קונה
לחזו או לשולחני לפי שהמעות הם
דבר קטן ואין סופו היה למלא וכן
לקמן (דף מ). דלאמר לא שנו אלמ'
בלוקח מן התגר דלא הוה שלו ולא
אמרי' דקנה אוחס' תגר כשהיה
נרשמו: **בכותל** חרש מחציו
ואחרון ש"ו. וא"ת והא אמרינן ספק
היטע לא יעול ועוד דהכא כי נמי
נטל להו מקום סימן ויכריז ועוד
דמשמע דמתי' מיידי אפילו ניש בו
סימן דנבמלא הוה בעי לאוקמי
מתי' נכסין ויכס' אלמ' מחמת פירכא
אחריתי מוקי לה דאודא ונסכא
וי"ל דארי' בשמך דומיא דכותל י"ן
ומסתמא כנר נקשו בעלים ולא
מלא ונתיאשו אלל מעליו ולפנים
של בעל הבית דאינו שוכח חפציו
ימים רבים:

בתוך הבית הרי א"ו מירי
שמאל ביה הענין שנראה
שהוא אנדיה: **וניול** בתר בתרא.
דהיינו בעל הבית דמסתמא לעולם
הוא דר בנימו עם השוכרים ועוד
שהלכו חפשו חפציהם וכדו הבית
ולא שכחו דבר ואין תלמוד המציאה
שהיא שלהם אלא כבעל הבית שעדיין
שאר בנימו נאחרונה כגון מעות
דחלין נתר תרל לפי שמכדנין
השוקקין בכל יום ואפילו אין בו
סימן דאין בעל הבית מתיאש מה
שמספיד בנימו כסבור שימלאנו הייס
או למחר כיון שאין נכרים עמו
דריס בנימו וי מעשי שעשה פונדק
לשלה בני אדם אפילו כי יש סימן
מתיאש: **לעולם** מעשר. ואין
למלות דמן המוכרין נפלו וכבר מעות
חולין הן שנמללו על הבהמה דלוקחין
כתר לוקחין דהו רוב דמוכר אחד
מוכר לכמה בני אדם ועוד דמוקמינן

הנמלא כחמד ממורי הכותל: **בשר קפא**. אולי אז קמיה לגיו בני
הבית נמנוהו שם אי קתא לבר בני רשות הרבים נמנוהו שם שכן
דרך אחימו. וכן כישא נמר שגיה אשכנזי"א נלע"ו: **באודא**.
מוינין: **נכסא**. פלג"א של כסף:
ממולא. מן החפץ דממזיח כל רוח
הכותל: **לא לריבא דמשפט**. הכותל
למד גיפא: מהו דפימא. נחמי
הגובה היה תמילה ואשתפוזי אשתפוז
לד הנמוך קמ"ל: **לפני סוחרי כהמה**.
בירושלים: **לעולם**. בין בשעת הרגל
בין שלא בשעת הרגל: **מעשר**. שרוב
בשר הנאכל בירושלים מעשר לפי
שאין אדם שזה בירושלים עד שאכל
כל מעשרותיו ועומן מעות מעשר
לעני העיר או לזוהביו וישני העיר
ורוב הולאות מעשר לוקחין בהן
מעות לשלמים כדמא שם שם
מעשר משלמים כמסתמא מנחות
(דף פ"ג): **וכבר הבית חולין**. ואפילו
בשעת הרגל ואפי"ן שרוב מעות
שבעיר מעשר שעולו רגלים מביאין
מעות מעשרותיהן לאכלם לא שנקינן
רובא דשפא וחולין בתר רגל אלמ'
אמרי' מלפני הרגל נפלו כאן וחולין
הן: **ובירושלים**. בשאר שוקים שבה:
בשאר ימות השנה חולין. דרוב מעות
שבעיר חולין: **ובשעת הרגל מעשר**.
שרוב מעות העיר מעשר: **ואמר רב**
שמעיה בר ועירא מאי עעס. בירושלים
בשעת הרגל מעשר ולא אמרי' מלפני
הרגל נפלו כדאמרינן **בכר הבית**:
ושוקי ירושלים עשוין להכבד בכל
יום. ואם נפלו שם לפני הרגל כבר
מלאום מכבדי השוק. אבל הר הבית
אין לרין להכבד בכל יום שאין טיט
ועפר קולט שם מתוך שהוא משופע
ועוד שאין אדם נכנס שם כנמנעל
ובאבק שעל רגליו: **אלמא**. דבר
שעשי להכבד אמרי' קמאי קמאי
אלו והני אחרתי ניהו: **הכל נמי**.
קמס שוכר בית כשהוא יולא מחפש
כל ויחזיו ונטעל את שלו יולא ונימא
האחרונים שכחוהו שאלו הראשונים שכחוהו: **סוכר מלאו האחרונים**:
לשלה ישראל. בנת אחת וכל שכן אם היו עובדי כוכבים ומי שנפל
ממנו מלאו ללא ידע ממאן נכני: **פונדק**. מקום שבוערים ושנים שפול
לינה אחד ושנים: **ואפילו ברוב ישראל**. דעביד דמייאש ולא סמיך
דליהדרו נהיה דלא מפלגי בין דבר שיש בו סימן לאין בו סימן:
שלה עובדי כוכבים. אידי דנקט שלשה גבי ישראל נקט נמי גבי
עובדי כוכבים וו"ה חד ובלגד שיהא אחרון: **אפילו סימא לשלה**
ישראל. ולא תפשוט דהלכה כרשב"א דכי פליגי רבנן עליה
היכא דנפלה במקום שהרבים מזוין דלא ידע להו לכוליה דסבר
האובד ומימר אמר ההוא דאשכח לא ידע ממי נפלה ולכשיגיע
הרגל יכריז עליה ואחן סימן ואטול אבל הכא ידע להו
לכוליה ותבענהו ולא אודו איאוש מיימר אמר טו':
אמרי קמיהו. אחרתי לפניהם: **הפסא ליהדרו**. בתמיה:
נקוטנא

בגומא שלא נמלא ע"י כיבוד כדמוכח פ"ק דפסחים (דף 1. ו) וס' גבי תיבה שנחמטו בה מעות מעשר וחולין דאע"ג שיכיד התיבה
אזינין בתר רוב מעות שנחמטו שם ולא בתר תרל כשנמלאו בגומא ויש לומר שיש גומא שנבדקת על ידי כיבוד דלאמר פרק דס'
גדה (גדה טו) וס' ד"ה בגומא) ויש גומא שהיא עמוקה או סדק שהוא עמוק שאינו נבדק ע"י כיבוד כי ההיא דפסחים ומתני' דקמ"ד מלא
במון הבית לא משמע שמלא בסדק עמוקה או סדק שהוא עמוק כל כך שלא יוכל לו למצוא בשעת כיבוד:
לשלישה עובדי כוכבים. נפחות משלשה לא מקרי רוב ומירי שעדיין ישנם בבית דאי לאו הכי הוה נכביל המעות
אפילו תימא לשלישה ישראל. מלמיה דבר קפרא מפרש דלאמר לשלה בני אדם מירי אפי' בשלה ישראל ואפילו רבנן
דאמרי ברוב ישראל חייב הכריזו הכל היו שלו דמתיאש וא"ת ולמה לי שלשה בתרי ובעל הבית סני דכל אחד יאמר חזירו לקחה
דלאמר כמון גבי ראה סלע שנפלה משלשה וי"ל דלא סני נפחות משלשה דאימר דמאחד מן השוכרים אחד והם אינם חושדים את בעל
הבית ולכן אין האובד מתיאש דכבוד דלפי חזירו ליה לקחה ויחזירו לו (ועי"ל דעני לאוקמי אפילו אין בעל הבית עמהם):
שנפל